

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

30.04.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

[В. Дума](#)

✓ Ще издържим ли на безработицата?

Мярката държавата да плаща част от заплатата е прах в очите на хората

Румен ГЪЛЪБИНОВ, икономист

Икономическата криза, предизвикана от разпространението на коронавируса, повиши нивото на безработицата в България. Националната статистика отчита рязко увеличение на безработните от въвеждането на извънредното положение в страната досега.

Редица икономически субекти изпитват сериозни затруднения, най-засегнати от кризата са малките и средните предприятия, някои от които са застрашени от фалити. В България правителството, за разлика от други страни, не предложи директни и безвъзмездни плащания към хората. Има само кредити и за тези кредити за физически лица могат да кандидатстват хора, които са загубили работа и доходи. Кредитите са безлихвени и с гратисен период, но ако кредитополучателят има проблем с плащането по вноските или въобще спре да плаща, тогава кредитът става изискуем и с наказателна лихва. В крайна сметка, всеки кредит е необходимо да е редовен и да се връща в определения срок, за да продължи да е безлихвен. Затова, който има нужда от такъв безлихвен кредит, трябва да си направи добре сметката, преди да го изтегли.

Представиха се и още варианти за подкрепа към граждани и бизнес, но отново те са свързани с допълнително кредитиране при преференциални условия, като дори част от микрокредитите са алтернатива на мярката 60/40. А мярката държавата да плаща част от заплатата е прах в очите на хората, защото всъщност няма ясна процедура и критерии за одобрение, като през това време тече задължението за плащане на осигуровки и заплати. И двете страни - работник и работодател, предпочитат съкращенията и регистриране на борсата за безработни. Работодателят няма разходи, а работникът има гарантирано обезщетение за целия период на кризата. Така че това е имитация, отбиване на номера. Но дали ще издържи държавата на няколкостотин хиляди нови безработни за следващите месеци, а може и повече?

Все още финансовите институции са на етап приемане на документи и преговори с потенциалните бенефициенти, като дебатът за ефикасността и обхвата на мерките вече е закъснял. В същото време мерките законодателно са регламентирани по начин, който съществено затруднява поставените непосредствени цели - запазване на заетостта и способността на фирмите да продължат да съществуват. За съжаление, от началото на извънредното положение до момента към гражданите и бизнеса не е достигнал достатъчно финансов ресурс.

В същото време България трябва да се възползва от започналия процес на пренасочване на инвестиции от Китай към други държави, включително и в Европа, като следствие на кризата с коронавируса, и да привлече повече инвеститори.

Вече се наблюдават процеси на диверсификация на инвестициите на големите мултинационални компании с цел намаляване на зависимостта от доставките на една голяма икономика като китайската. Обаче влошената икономическа обстановка и повишеното ниво на безработица в страната ни ще натовари допълнително социалните системи. От вдигането на забраната за сезонните работници в редица страни от ЕС и Великобритания ще се възползват част от безработните лица и ще заминат на сезонна работа в чужбина.

Негативните ефекти от кризата ще наложат актуализация в бюджета на здравната каса, предвид извънредните разходи на здравната система, ще намалеят осигурителните вноски в социалните ни системи и данъчните приходи от подходните данъци.

Необходимо е правителството да изготви стратегически план с бързи мерки по социално-икономическото възстановяване и задържане на работната сила в страната. Оценка за икономическите щети от извънредното положение в България са притеснителни. БВП на страната вероятно ще намалее с 12-13 милиарда лева или около 10% на годишна база.

Ефектът ще бъде на доминото, защото населението по-малко купува, фирмите намаляват производството, транспортните фирми са с по-малко работа, по-малка консумация на електричество и горива, туризмът намалява и търговията - също. Много от малките компании ще фалират и е необходимо да бъде увеличена безвъзмездната помощ на домакинства и фирми, за да могат да оцелеят. Тъй като износът ще бъде драстично намален, то необходимо е да бъде компенсиран от повишено вътрешно потребление. Вътрешното потребление е най-силният фактор за растежа на БВП, като то е около 70% от БВП.

Всички страни повишават ликвидността, като подпомагат безвъзмездно фирмите и населението и по този начин се намалява отрицателното въздействие на кризата. На безработните в България трябва да се предоставят големи компенсации, тъй като те са автоматични стабилизатори на потреблението в икономиката. И трябва много бързо да се погрижим за реалната икономика на България, за производството на храни, за производството на крайни продукти, за внедряването на иновации и привличането на повече преки инвестиции.

"Пикът на безработицата предстои. А за провала на 60/40 някои хора ще разберат по-късно, когато ще е много късно. Сега провалът ще се представя като успех. Но. Достатъчно е да сравним разходите за обезщетения за безработица с разходите за 60/40 за 2020. Дано се направят изводи за следващата криза. Тази е изтървана. Шестцифрено число безработни в повече! Шестцифрено число домакинства, човешки съдби. По-голям спад на потреблението. По-бавно възстановяване. По-голямо изоставане от другите страни в ЕС и ОИСР. Поради инат, съчетан с липса на опит и липса на познания по микроикономика."

Васил ВЕЛЕВ, председател на АИКБ, във фейсбук

Важни обществено-икономически и политически теми

БНР

✓ Изтича срокът за подаване на данъчни декларации

Срокът за подаване на данъчни декларации и плащане на данъка за довносяне за физически лица изтича днес, припомнят от Националната агенция за приходите. Въпреки че заради извънредното положение срокът за корпоративния данък бе удължен до края на юни, физическите лица трябва да декларират доходите си от миналата година до края на този месец. Заради това в последните дни пред офисите на НАП имаше опашки.

За първи път данъчните декларации са предварително попълнени, но за да ги подадем по този начин, ни е необходим персонален идентификационен код. Ако предпочетем хартиен вариант, валидно ще е пощенското клеймо, ако е от най-късно от днес.

Еднократно корекция на данъчната декларация може да бъде направена до септември. За физическите лица срокът на деклариране и довносяне на данъците не бе удължен заради пандемията. Единоличните търговци могат да декларират и платят доходите си до края на юни, но само ако са свързани с дейността им като такива. Ако те обаче имат други облагаеми доходи, например от наем, трябва да ги декларират до края на деня.

✓ Общинските бюджети са под силен натиск заради кризата с Covid-19

Сдружението на общините започва да събира данни по места

Извънредното положение поставя под изключително сериозен натиск общинските бюджети, каза в предаването „Преди всички“ Силвия Георгиева, председател на Националното сдружение на общините (НСОРБ). Това се случва заради намалените приходи и извънредните разходи на общините, свързани с кризата и ограничителните мерки заради коронавируса.

НСОРБ започва събиране на данни за отражението на кризата върху местните бюджети. То ще стартира днес и ще продължи до 10 май. Отчетните данни от общините ще се събират в две направления – отражението на кризата върху приходната част на общинските бюджети и допълнителните извънредни разходи по изпълнение на противоепидемичните мерки.

Целта е да се получи реална картина на кризата и извънредното положение върху общинските финанси, подчерта Силвия Георгиева.

Приходната част на общинските бюджети е под изключително сериозен натиск, намалението е в пъти спрямо същия период на миналата година. Заради отложените срокове за местните данъци, дължими от гражданите и бизнеса, заплащането им рязко е спаднало. В големите общини този спад е до 7 пъти, на отделни места до 10 пъти. От 30 до 70% е свиването на приходите в по-малките и средни общини спрямо същия период на 2019 година, поясни Силвия Георгиева. Икономическите пакети за подкрепа на бизнеса и гражданите с инструментите, с които общините разполагат – например освобождаването на търговците от наеми и освобождаването на гражданите от различни такси, също водят до спад в приходната част.

19 милиона лева е спадът в София само за последните две седмици на март. За Варна спадът в неданъчните приходи възлиза на близо 5 милиона спрямо миналогодишните стойности. В Русе отчитат спад с близо 2.2 милиона лева. Това е драстично и много тежко намаление спрямо същия период на миналата година, коментира Силвия Георгиева пред "Хоризонт".

Държавата да позволи по-гъвкаво управление на някои средства в общинските бюджети – в това местните власти виждат решение, за да бъдат туширани поне някои от негативните последици от кризата.

✓ Над 65 000 земеделци са подали заявления по схеми за плащане на площ

Над 65 000 земеделци са подали заявления по различните схеми и мерки за плащане на площ, съобщиха за БНР от Държавен фонд "Земеделие".

Въпреки ограниченията в придвижването, наложени заради извънредното положение, под 4% от фермерите са подали заявленията си по електронен път.

Две седмици преди крайния срок кандидатите за субсидиране са почти толкова, колкото и миналата година. 65 474 бяха в предишната кампания фермерите, които поискаха евросубсидиране, а до момента в системата ИСУН на фонд "Земеделие" са подадени 65 180 заявления.

Ежегодно земеделските стопани у нас заявяват за финансово подпомагане на площ около 39 хектара земя, като тенденцията е към естествено окрупняване – по-малко фермери заявяват повече земя.

Изненадата тази година е, че въпреки предложената възможност и въпреки ограниченията заради коронавируса, едва 2285 от заявленията са подадени по електронен път.

✓ **Давид Хименес пред БНР: Светът се е превърнал в модел на „Титаник“**

Според журналиста партиите в Испания са заети с борба за рейтинг, вместо с общи действия в кризата

„Години наред политиците ни убеждаваха, че имаме една от добрите най-здравни системи. Оказа се, че лъжат“. Това сподели в интервю за БНР испанският журналист Давид Хименес.

Хименес познава еднакво добре и Изтока, и Запада. Роден в Барселона, учил в Харвард, 20 години е прекарал в Азия като кореспондент на „Ел Мундо“. Миналата година описа в книга периода, в който ръководи ежедневника, разкривайки тайни връзки между политици и медии. В журналистическата му биография са страни като Афганистан и Северна Корея, отразявал е събития като аварията в АЕЦ „Фукушима“. През 2003 година описва от място епидемията от Тежък остър респираторен синдром (ТОРС) в Китай и в Хонконг. Сега в „гореща точка“ се е превърнала родната му Испания - една от най-засегнатите от коронавируса.

Давид Хименес оценява реакцията на властите като „неадекватна и закъсняла“. Смята, че заради непрекъснатите съкращения в сектора болниците още в началото на кризата са били на ръба на капацитета си. Показателно е, според него, че от всички страни именно Испания е с най-голям процент медици сред заразените.

„Не стигаха защитни облекла, маски, респиратори. Викаха на работа студенти и пенсионери“, отбелязва журналистът за предаването „Нещо повече“ и допълва:

„Мисля, че трябва да оценим доброто поведение на гражданите, героичната работа на много здравни работници и със съжаление да отчетем недостойното поведение на нашите политици. Единственото, което продължават да правят, е да водят битка помежду си и да изчисляват колко процента популярност може да им донесе този или онзи ход. Тяхната реакция е едно от големите разочарования. Политическите партии са заети с борба за рейтинг, вместо с общи действия в кризата“.

Давид Хименес познава лично елита на страната си. Преди няколко години застана начело на ежедневника „Ел Мундо“, за който е работил като кореспондент в Азия. След година си тръгва, а неравната битка за независима журналистика с политиката и бизнеса описва като „по-непредсказуема от Афганистан и всяка друга гореща точка“.

Зависят ли действията на испанските власти от това кой управлява - ако беше десницата, същото ли щеше да се случи?

В страни като Испания има проблем с политическата класа. Тя е зле подготвена. Имаме работа с хора, които не познават нищо друго освен партийната работа. Няма опит. И не става дума за ляво и дясно, те са един тип. Като има проблем, просто скалпват нещо в момента, за да отбият номера, импровизират и то лошо.

Хименес сравнява с Германия, където според него политиците действат много по-адекватно, като се съобразяват с професионалистите в съответните сфери. Смята, че последиците от неадекватни решение тепърва ще поразят още кризи и най-сериозните последици ще са на икономическа основа.

„При дълбоките икономически кризи също умират хора. Казват ни, трябва да избираме между изолацията и смъртта. Да, но когато разрушиш една икономика, това също предизвиква жертви - по много причини. Кризите влошават изключително много положението в обществото, като се осъждат на безработица и бедност големи групи хора... Испания е сред 20-те най-силни икономики в света и въпреки това понася огромен удар. Да си представим какво може да се случи с други страни в Латинска Америка, в Африка, където отговорът на кризата е много по-труден“.

Журналистът, отразявал събития в цяла Азия, си спомня как всички ходели с маски в периода на Тежкия остър респираторен синдром в Китай и Хонконг. ТОРС беше по-малко заразен, но подготви хората за сегашната ситуация сега, смята Хименес.

„Защо азиатските страни реагираха много по-добре от Запада? Защото си бяха научили урока от предишния път - от ТОРС. Веднага взеха мерки срещу вируса. А на нас, които не бяхме виждали нищо подобно, ни отне време да разберем колко е сериозно случващото се и как да действваме“.

Хименес се съгласява с констатацията за отношението на Запада към работниците от Изток - много необходими в добри времена и излишни в периоди на криза.

„Мисля, че има известен егоизъм от страна на най-развитите страни. Бързат да издигнат стени, когато при тях има безработица и собствените им граждани вече са склонни да поемат работата, която в нормална ситуация вършат имигрантите. А после обратното, пак пускат чужденците... Светът се е превърнал в някакъв модел на Титаник. Всички сме на един голям кораб, но има пътници от първа класа и съответно от втора и трета. И когато корабът потъва, в спасителните лодки с предимство сядат пасажерите от първа категория. Това винаги е било така. И не се е променило с глобализацията, напротив, може даже да е станало по-лошо“.

Все пак, отбелязва Давид Хименес, има страни, които преди бяха причислявани към трета класа, като например азиатски сили, които увеличиха влиянието си на световната сцена.

„Видяхме как технологиите им помогнаха да посрещнат епидемията много по-добре от някои западни страни. Освен това Западът не бива да забравя проста житейска философия: Както има случаи пътници от трета класа да се преместят в

първа, така и най-високата категория може да изпадне в ситуация, в която ще разбере как се пътува в трета класа. Не бива да се забравя, че това също е възможно. Трябва да има солидарност в отношението към другите хора и другите страни и да си даваме сметка, че утре може самите ние да имаме нужда от помощ“.

Според Давид Хименес испанците са приели изолацията по-добре от очакваното. Смята, че това се дължи на уважението към медиците, а не защото слушат политиките. Ще се променя ли Испания?

„Да, въпреки че това противоречи на същността ни като народ. Свикнали сме да се докосваме, да се прегръщаме, а в сегашната ситуация това е опасно. Когато се запознаваме с някого, нашата традиция е да го целунем. Такива обичаи явно ще трябва да се променят и да спазваме по-голяма социална дистанция. Ще живеем в нова реалност. Много повече място в живота ни ще заема дистанционната работа. Вярвам, че човек е изключителен и в способността си да се приспособява“.

Испания вече тръгна към облекчаване на мерките.

„Според мен големият въпрос, що се отнася до момента на връщането към нормалния живот, е в каква икономическа ситуация ще се окаже страната. Изключително важно е дали ще успеем с общи усилия да се погрижим за най-бедните и уязвими хора в обществото“.

✓ Германия очаква рекордна рецесия през 2020 г. заради коронавируса

Пандемията от коронавирус ще потопи икономиката на Германия в най-дълбоката рецесия след Втората световна война, заяви в сряда министърът на икономиката Петер Алтмайер, след като правителството намали макроикономическите си прогнози за тази година, съобщава Ройтерс.

"Изправени сме пред големи предизвикателства както в икономическо, така и в политическо отношение", посочи той пред репортери в Берлин, представяйки актуализираната прогноза на правителството за състоянието на най-голямата икономика в Европа.

Управляващите в Берлин намалиха рязко прогнозата си до спад на БВП през 2020 г. с 6,3% спрямо януарската прогноза за растеж от 1,1 на сто. Правителството очаква рецесията да оформи дъно през второто тримесечие, а икономическата активност след това отново да нарасне, но при условия, че бъде избегната втора вълна на коронавирусната инфекция.

За 2021 г. правителството очаква икономиката да отскочи, отбелязвайки растеж от 5,2 на сто. Прогнозите се основават на предположението, че властите в Германия могат постепенно да отменят карантинните мерки, наложени за ограничаване на разпространението на коронавируса.

Алтмайер обаче заяви, че Германия не трябва да бърза да облекчава ограничителни мерки, тъй като това би повишило риска от втора вълна от коронавирусни инфекции, което може да попречи на очакваното икономическо възстановяване през втората половина на годината.

"Само ако премахнем икономическите и социалните ограничения стъпка по стъпка и с чувство за пропорция, можем да започнем с бавното възстановяване през втората половина на годината", посочи немският икономически министър.

Правителството също така очаква потребителската инфлация да спадне до 0,5% през 2020 г., след което да се възстанови до 1,5% през 2021 г.

Очаква се безработните в страната да се увеличат до 2,62 милиона през 2020 г. от средно 2,27 милиона през 2019 г., като се прогнозира, че броят на хората на намалено или на нулево работно време, попадащи в подпомагащите правителствени схеми за съкратено работно време, ще скочат до 3 милиона.

Относно по-нататъшните подкрепящи мерки, Петер Алтмайер посочи, че правителството обмисля допълнителни мерки за подпомагане на секторите, които са засегнати особено силно, като ресторанти, кетъринг и панаирната търговска индустрия.

Министърът също така очерта планове на Берлин за посткризисен стимулиращ пакет в подкрепа на икономическото възстановяване, като добави, че правителството желае да подкрепи частното потребление.

Предложенията за стимулиращ пакет, обсъдени от висши членове на управляващата коалиция на канцлера Ангела Меркел, включват и по-голям паричен стимул за закупуване на електромобили. Автомобилната асоциация VDA желае стимулиращите парични инициативи да включват и превозни средства с двигатели с вътрешно горене. Меркел обаче заяви ясно, че иска да съчетае задачата да помогне компаниите да се възстановят от пандемията с предизвикателството да бъдат намалени въглеродните емисии.

Германия вече одобри първоначален спасителен пакет на стойност над 750 милиарда евро за смекчаване на въздействието на епидемията от коронавирус, което наложи правителството да поеме през настоящата година нов дълг за пръв път от 2013 г. насам.

Първият пакет, договорен през март, включва допълнителен бюджет, финансиран с нов дълг за 156 млрд. евро, и стабилизиращ фонд на стойност 600 милиарда евро за предоставяне на заеми за затруднения бизнес и преки участия на държавата в някои структурнозначими компании.

Economic.bg

✓ Бюджетната прозрачност в България се повишава, сочи доклад

Едва 20% от оценените 117 страни покриват минималните стандарти за прозрачност и контрол

Оценката за бюджетна прозрачност на България в международния Индекс „Отворен бюджет“ за 2019 се повишава до 71 пункта, което е средната стойност за страните-членки на ОИСР. Страната остава във втората група държави в индекса с оценка между 60 и 80 (от максимални 100), като за тези страни се смята, че предоставят „значителна информация“ за бюджета.

Глобалната пандемия от коронавирус предизвика спешна промяна в бюджетните приоритети и увеличаване на публичните разходи в повечето държави по света. Публикуваното днес издание на международното изследване „Отворен бюджет“ показва, че за съжаление едва една от пет от оценените 117 страни покриват минималните стандарти за прозрачност, контрол и ефективност на гражданското участие в бюджетния процес, посочват от Института за пазарна икономика.

От 2006 година, когато е публикуван първият индекс, оценката на България отбелязва значително подобрение – от 47 през 2006 г. до 66 през 2017 г. и 71 в най-новото издание на индекса от 2019 г.

Индексът отчита най-висока бюджетна прозрачност в Нова Зеландия, Южна Африка, Швеция, а Мексико постига забележителен напредък в последните четири години и вече е сред най-добре представящите се страни.

Като цяло, правителството в България предоставя значителен обем информация чрез средносрочната фискална рамка, проектобюджета, документите по самия бюджет, както и месечните и годишните отчети по изпълнението на бюджета и състоянието на държавния дълг. Позитивна тенденция в последните години е изготвянето и публикуването на т.нар. „Бюджети за гражданите“ – документи, представящи в кратък и разбираем формат най-важното в отделните фази на бюджетния процес. Същевременно, страната може да постигне бърз напредък, като разшири обхвата на данните и индикаторите, включени в доклада за изпълнение на бюджета за полугодията. Това е особено актуално в кризисна ситуация като тази, когато резките и дълбоки промени в макроикономическите очаквания ще засегнат сериозно прогнозните бюджетни параметри и вече наложиха една актуализация на бюджета. Включването на детайлен анализ на ефективността в постигането на целите на разходните програми в годишния отчет за изпълнение на бюджета също би допринесло за бъдещо подобряване на оценката в индекса.

Индексът „Отворен бюджет“ 2019 показва и че повечето правителства по света не предоставят ефективни възможности за гражданско участие в бюджетния процес. България отчита стойност от 26 пункта, което е над средната глобална стойност от 14 пункта, но въпреки това се счита за слаба възможност за участие. Подобрението може да дойде чрез създаване на допълнителни механизми за активно включване на гражданското общество още на етап планиране на бюджета от изпълнителната власт. Това изисква насочени обществени консултации по избрани бюджетни приоритети, за които правителството търси обратна връзка, включително от най-уязвимите социални групи. Нужна е по-активно ангажиране на гражданското общество и засегнатите страни и в процеса на отчитане и анализ на бюджетните данни и резултатите от държавните програми. Допълнителен ефект ще има и даването на повече възможности за граждани да правят предложения за одити, които да бъдат включени в одитната програма на Сметната палата.

Капацитетът на парламента за ефективно участие и контрол също се запазва на ниско равнище, като особено слабо е представянето в областта на контрола от законодателната власт при изпълнение и отчитане на бюджета. Фискалният съвет може да утвърди в по-пълна степен ролята си, като започне да прави независима оценка на предлагани от изпълнителната власт нови разходни програми, както и като взема по-активно участие в дискусиите в парламентарните комисии. Подобрение на оценката може да се постигне чрез дискусии в Народното събрание на бюджетните приоритети на по-ранна фаза в бюджетния процес.

Друга необходима промяна е организирането на публични експертни дискусии по доклада на Сметната палата за изпълнението на бюджета, включително с изслушване на председателя на палатата. Заедно с това, специализираната комисия по бюджет и финанси може да изготвя собствен анализ на текущото изпълнение на бюджета. Добра практика е комисията да съставя и публикува доклад със заключения и препоръки въз основа на представените резултати в годишния доклад на Сметната палата за изпълнението на бюджета.

България попада в групата на 71 страни, в които механизмите за контрол върху публичните финанси от страна на независима Сметна палата се считат за „адекватни“, с резултат от 83 пункта. Възможност за подобрение е възлагането на преглед на одитните процеси в Сметната палата от външна независима организация.

✓ Пандемията поражда рискове и за енергийната сигурност на България

Възникналата криза е с безпрецедентни последици за икономиката, като голяма част от тях са нови и едва сега се осъзнават от експертите, но задължително трябва да бъдат анализирани, оценени и компенсирани. Това се казва в експертен анализ на Българския енергиен и минен форум (БЕМФ). Една част от тези последици са свързани и с нивото на енергийната сигурност на страната, което при определени негативни сценарии може да бъде компрометирано, а с това и нейната национална сигурност, става ясно от документа.

„От експертните анализи на БЕМФ са идентифицирани следните три ключови области, които могат да бъдат засегнати, а основните рискове там са свързани с възможни загуби на достатъчен оперативен капацитет, частично деградиране на качеството и надеждността в работата на екипите и необходимостта от предприемане на мерки за осигуряване на минимални състави на оперативен и ремонтен персонал.

Идентифицираните критичните подразделения са:

1. Централно диспечерско управление на електроенергийната система (ЦДУ) и териториалните диспечерски управления (ТДУ) на ЕСО;
2. Централно диспечерско управление на газопрееносната система на "Булгартрансгаз";
3. Оперативното управление и ремонтната поддръжка на АЕЦ "Козлодуй".

ЦДУ е мозъчният център на електроенергийната система и неговата дейност трябва да бъде 100% гарантирана, категорични са експертите на БЕМФ. Това важи и за диспечерското управление на газопрееносната мрежа, както и за свързаната с това оптична мрежа, експлоатирана от специализирано дружество. В основата на тези изисквания, особено сега, е поддържането на достатъчно оперативни екипи, дори с цената на по-строги карантинни мерки за тази група персонал.

Това в особена степен важи за АЕЦ „Козлодуй“, където дори много по-важно от експлоатационната сигурност е поддържане на ядрената безопасност на безкомпромисно ниво. А това е свързано с необходимостта от поддържане на здрави и напълно окомплектовани дежурните оперативни екипи на централата. И ако прилаганата в нормални условия сменна схема „първа-втора-нощна-почивка-резервна“ е достатъчна, то в днешната обстановка на повишени рискове за загуба на персонал по една или друга причина тази сменна схема трябва да се преосмисли и надгради, смятат в БЕМФ.

Същото важи и за ремонтни екипи както в атомната централа, така и подразделенията на ЕСО, които трябва да са напълно окомплектовани в случай на необходимост от спешен ремонт за отстраняване на технически неизправности. Това е пряко свързано със сигурността на експлоатацията на централата и на ЕСО и поддържането на нормална разполагаемост на товарите съгласно изискванията на графици на електроенергийната система.

„С оглед избягване на рискове за системата, нашите предложения към Министерство на енергетиката са на този етап да бъдат предприети превантивни организационни мерки, както и други ефективни мерки, като например:

1. Екипите на оперативния персонал на всички ключови за енергийната и ядрена сигурност енергийни дружества да бъдат подложени на отделна по-строга карантина, при което съответните РЗИ да организират непрекъснат контрол на тяхното здравно състояние;
2. Да бъде предложено на Националния оперативен щаб за борба с корона-вируса към целевите групи за контрол и наблюдение на рискови групи да бъдат добавени и групите критичен персонал на тези енергийни обекти.

Наблюдаваме с тревога, че за разлика от други държави в Европа, кризата с коронавируса у нас се задълбочава и не се очаква в близко време да бъде достигнато така мечтаното от всички „плато“.

В заключение смятаме, че незначителните разходи за така предложените мерки са по възможностите на енергетиката да ги организира и заплати, но подценяването им може да струва скъпо не само на енергетиката, но и на икономиката на страната като цяло.“ – завършват анализа си експертите от БЕМФ.

✓ Икономиката на САЩ се сви с 4.8% през първото тримесечие

Това са най-скорошните данни, а според експерти ревизията на числата ще покаже спад с 8.25%

Брутният вътрешен продукт на Съединените щати е спаднал с 4.8% през първото тримесечие, показват експресните данни на правителството, цитирани от CNBC. Резултатът дава първата възможност за оценяване на икономическите щети, които причини пандемията от коронавируса.

Подобен отрицателен резултат статистиката не е отчитала от времето на финансовата криза през 2008 г., когато икономиката се сви с 8.4% за периода октомври-декември.

Повечето икономисти твърдят, че САЩ е в рецесия, въпреки че технически до това състояние се стига след две последователни тримесечия на отрицателен растеж. През последните три месеца на 2019 г. БВП нарасна с 2.1%. Причината за техните бързи заключения е, че отчетеният период включва само няколко седмици натиск върху бизнеса заради коронавируса. Не трябва да се подценяват реалните щети от здравната криза, единодушни са експертите.

Възможно е Министерството на търговията да коригира резултата с около 3 или 4 процентни пункта и свиването на БВП да се покачи до 8.25%, според изчисления на Goldman Sachs. Подобно поведение няма да бъде прецедент. По време на финансовата криза първата оценка за четвъртото тримесечие на 2008 г. свидетелстваше за спад от 3.8%, но този процент се удвои след повторно изчисление.

Притеснителното е, че фирмите са преустановили дейност, като от Citigroup изчисляват, че 95% от брутния вътрешен продукт (БВП) е засегнат от мерките за социално дистанциране. „Ние вярваме, че икономическият спад за периода януари-март е много по-голям“, коментира икономистът от Goldman Спенсър Хил. „Драстичните ревизии на данните за растежа са често срещано явление в периоди на висока икономическа нестабилност“, добави Хил.

Продажбите на дребно и поръчките за дълготрайни стоки за март не са толкова ниски, колкото очакваха анализаторите. „Като имаме предвид настъпващата рецесия в САЩ и възможните допълнителни предизвикателства пред оценяването на растежа вярваме, че разликата между обявения и реалния резултат е много голяма и се увеличава все повече“, сподели икономистът.

[Investor.bg](https://investor.bg)

✓ ЕК временно освободи България от част от ограниченията за работата на превозвачите

До края на май ще бъде възможно водачите на товарни автомобили временно да работят по 11 часа на ден

Европейската комисия освобождава България временно от част от ограниченията за работата на превозвачите. В съобщението от Брюксел се посочва, че нашата страна е поискала да получи възможност да приложи гъвкавост по отношение на времето за управление, сроковете за почивка и почивките по време на работа, за да се осигури доставката на стоки в страната в условията на епидемия, уточнява БТА.

ЕК допуска до края на май изключения, които не засягат правилата за максималната продължителност на работното време. У нас ще бъде възможно водачите на товарни автомобили временно да работят по 11 часа на ден. До пет и половина часа се увеличава максималният срок на управление, след който се изисква почивка по време на работа от 45 минути. Водачите ще могат да ползват два последователни намалени седмични срока за почивка от поне 24 часа, ако ползват поне четири седмични срока за почивка в тези четири последователни седмици, от които поне два трябва да бъдат нормални седмични срокове за почивка.

Необходимо е също обезщетението за тези два намалени седмични срока за почивка да бъде ползвано преди следващия срок за почивка. ЕК позволява обичайната седмична почивка да се ползва от водача в превозното средство.

Тази възможност ще се прилага, когато превозното средство разполага с подходящи условия за спане за всеки водач и е неподвижно.

✓ ЕК одобри предложение за по-лесен достъп до дяловите инструменти

Дялови инвестиции при облекчени условия, одобрени за Фонд на фондовете, ще се правят в стартъпи и МСП до края на годината през четири фонда

Фонд на фондовете получи одобрение от Европейската комисия за облекчаване на условията по дяловите инструменти и осигуряване на подкрепа за най-уязвимия сегмент от икономиката, а именно малките и средни предприятия и особено стартиращите компании.

Ресурсът за дялови инвестиции, с който Фонд на фондовете разполага, е в размер на 150 милиона евро (приблизително 294 милиона лева), като голяма част от него вече е достъпен за стартъпите и иновативните компании чрез четири инвестиционни фонда.

Средствата ще подкрепят 400 фирми в различни фази на бизнес историята им, развиващи ключови иновации в сферите на биотехнологиите, роботиката, информационните технологии, фармацевтиката и др.

Целта на промяната е да се подкрепят иновативни компании, които имат потенциала да подпомогнат възстановяването на икономиката след кризата и ориентирането ѝ в сектори с висока добавена стойност, информираха от Фонд на фондовете.

Съобразно решението на ЕК ресурсът от Фонд мениджър на финансови инструменти в България ще може да достигне до тях по-бързо и при облекчен режим в рамките на тази година. Така ще им се осигури по-голяма гъвкавост, която ще позволи на стартъпите да продължат своето развитие, дори и в условия на влошена икономическа активност.

На първо място, беше договорено увеличаване на размера на индивидуалните инвестиции до 800 хиляди евро (около 1,6 милиона лева), за които няма да бъде необходимо привличането на допълнителен частен капитал, посочват от Фонда.

От там потвърждават, че стартъпите, които са изпаднали в затруднено положение след края на миналата година, вследствие от ефектите на пандемията, също биха могли да получат дялово финансиране.

Чрез тези мерки се цели повишаване на перспективите за оцеляване пред стартиращите фирми и МСП, подкрепа за предприемачеството и устойчивите бизнес модели, напомнят от Фонд на фондовете.

Дялови инвестиции по облекчените условия одобрени от ЕК ще могат да се извършват до края на тази година през четирите фонда подкрепени с ресурс от Фонд на фондовете.

✓ Фон дер Лайен: „Зелената сделка“ ще бъде двигателят на възстановяването на ЕС

„Зеленият“ подход ще помогне на европейските икономики да станат по-устойчиви, подчерта председателят на ЕК
Председателят на Европейската комисия (ЕК) Урсула фон дер Лайен обеща във вторник (28 април) да постави европейската „Зелена сделка“ в центъра на плана за възстановяване на Европейския съюз (ЕС), като изказването ѝ отразява подобни изявления от страна на германския канцлер Ангела Меркел, пише Euractiv.

„Тъй като в момента планираме бавно да се върнем на работа и да инвестираме милиарди евро, за да рестартираме икономиката, трябва да избягваме да се връщаме към стари, замърсяващи навици“, посочи Фон дер Лайен във видео изявление. „Вместо това трябва да възстановим по-добре от тази пандемия“, добави тя, като заяви, че „Зелената сделка“ ще бъде „нашият двигател за възстановяването“.

По нейните думи този подход ще превърне кризата от пандемията във възможност за възстановяване на ЕС по един различен начин, който ще направи европейските икономики по-устойчиви.

„Можем да направим нашето общество и нашата планета по-здрави, като инвестираме във възобновяема енергия, като караме чисти автомобили, обновяваме къщите си и ги правим енергийно ефективни. Купувайки устойчива храна, използвайте повторно материали, а не ги изхвърляйте или произвеждайте нисковъглеродна стомана. Това е същността на европейската „Зелена сделка“, подчерта председателят на ЕК.

Ангажиментът на Фон дер Лайен към „Зелената сделка“ е отзвук на изявленията на германския канцлер Ангела Меркел, която говори във вторник по време на неформалните международни преговори за климата, организирани от германското министерство на околната среда.

„С европейската „Зелена сделка“ ЕК чертае пътя напред“, заяви Меркел в реч по видеовръзка. „Ето защо приветствам междинната цел за намаляване на емисиите на парникови газове в ЕС с 50-55% до 2030 г. спрямо нивата от 1990 г“, посочи още германският канцлер.

Меркел също предупреди за напрегнатите преговори относно плана за възстановяване на ЕС.

„Нека бъде ясна: Ще има труден дебат относно разпределението на средствата. Но е важно програмите за възстановяване да следят климата, не трябва да се отклоняваме от климата, а да инвестираме в климатични технологии“, изтъкна Меркел.

Мениджър

✓ Пътническите превози са замразени, но трупат разходи

Загуби за милиони левове търпят пътническите превози у нас след въвеждането на извънредното положение през март. Причината – спрени редовни линии и липса на приходи, а в същото време нарастващи разходи както за заплати на шофьорите, така и за застраховки, гараж и сервизни бази. Такава е ситуацията в сектора през погледа на председателя на Конфедерацията на автобусните превозвачи Магдалена Милтенова в интервю за Мениджър Нюз. Тя прогнозира, че поне година ще е нужна на бранша да се свърже от двумесечните рестрикции.

Г-жо Милтенова, с въвеждането на извънредното положение бяха спрени пътническите превози почти в цялата страна. Пред колапс ли е секторът?

- Заради извънредното положение ситуацията в обществения превоз на пътници е силно усложнена. Международните превози, случайните и специализираните превози на ученици са напълно преустановени. По отношение на превоза по редовни автобусни линии нещата са още по-тежки. Освен разходите за застраховки, гаражни и сервизни бази, счетоводно обслужване и други текущи разходи, ежедневно се генерират разходи за горива, заплати и поддръжка на превозните средства. Като цяло разходите са в пъти повече от приходи, което води до липсата на ликвидност в сектора.

- Какви са kalkulираните към момента загуби от 13 март насам?

- Загубите в нашия бранш се изразяват в милиони левове.

- Колко време ще е нужно на бранша, за да се изправи на крака?

- Времето за възстановяване на бранша зависи от мерките за излизане от кризата, които правителството ще предприеме. При адекватно предоставяне на държавна помощ, в рамките на една година браншът вероятно ще се съвземе.

- Има ли критично засегнати населени места от преустановените междуселищни маршрути?

- Засегнати са всички населени места, обслужвани по републиканската транспортна схема, както и населените места от областните и общински транспортни схеми, тъй като голяма част от автобусните линии не попадат в обхвата на субсидираните превози.

- Какви са загубите за международните автобусни линии? Очаква ли се възстановяване на дейността в тази сфера?

- Конкретно статистика за загубите в тези превози не е правена. Възстановяване на международните превози може да се очаква едва след отмяната на извънредното положение и отварянето на границите на останалите държави.

- Очакват ли се съкращения на шофьори на автобуси? Има ли опасност от фалити на по-малките фирми?

- По отношение на фалитите на предприятия, по-силно застрашени са големите фирми, които имат огромни месечни разходи и за които мерките за предоставяне на безвъзмездна помощ не се отнасят към настоящия момент. Малките фирми по-лесно биха оцелели с предвидената помощ до 10 000 лв., но винаги има риск от фалити. Очакват се съкращения на шофьори, особено в сферата на случайните и специализираните превози на ученици, които са преустановени.

- Вече се заговори за поетапна отмяна на ограничения и съживяване на „замразени“ сектори. Готови ли сте за това?

- При поетапна отмяна на ограниченията, автобусният бранш е в пълна готовност да продължи да предоставя услугата на населението.

✓ Над 50 000 са заявките за разсрочване на кредити, обяви управителят на БНБ

Получени са над 50 000 заявки за разсрочване на кредити. 25 хиляди от тях са одобрени, но остават още почти два месеца за подаване на още заявления. Очаква се това число да се увеличи. Това обясни в ефира на [bTV](#) управителят на БНБ Димитър Радев.

Според него банките ни са по-подготвени за тази криза с коронавируса, отколкото бяха през 2008 г., но проблемът сега е, че не се знае каква ще е продължителността и дълбочината ѝ.

"Банките са стабилни. Българският лев няма как да се обезцени. Разполагаме срещу всеки лев с 1,5 евро и това няма да се намали", уточни управителят на БНБ.

Радев определи суаповата сделка като знак на доверие към страната ни.

"Суапова сделка значи валутно споразумение, което означава, че може да получаваме евро срещу фиксирания курс, без да намаляваме валутния резерв", каза още управителят на БНБ и добави, че суаповият механизъм ще продължи, колкото е необходимо.

Той прогнозира, че влизането в чакалнята на Еврозоната може да се случи в следващите 3 месеца.

"Преди всичко говорим за политически акт, винаги може да има развития, които не се предвиждат лесно. Имаме и кризата с коронавирус. Става дума за сложен административен и бюрократичен процес, но следващите 3 месеца очакваме развитие", поясни управителят на БНБ. И добави, че не е имало проблем с обменяне на валута от началото на извънредното положение.

✓ 7 компании наддават за изграждането на тунела под Шипка

Общо 7 компании са подали оферти до Агенция „Пътна инфраструктура“ за изграждане на обходния път на Габрово заедно с тунела под Шипка. За поръчката, която е с прогнозна стойност 267 млн. лв., са подали документи китайската „Чайна Иновейшън кнстръкшън къмпани“, две турски строителни фирми и четири обединения, в които влизат български компании, чиито имена ще бъдат съобщени по-късно днес.

Предвижда се проектът да бъде предложен за финансиране от бъдещата Оперативна програма „Транспортна свързаност“ 2021 - 2027 г.

Тунелът ще е възлова точка при движението в посока Север - Юг и чрез него ще се осъществява преминаването през Стара планина в централната част на България. Основните транспортни направления, които ще обслужва са: Русе - Велико Търново - Шипка - Стара Загора - Свиленград (Маказа) и Оряхово - Севлиево - Шипка - Стара Загора - Свиленград (Маказа).

✓ Задължават търговските вериги с над 10 обекта в страната да предлагат регионални стоки

Търговски вериги с 10 и повече търговски обекта в страната се задължават да предлагат регионална продукция. Това става факт, след като правителството прие изменение на Постановление 70 на Министерския съвет от 2020 г. за

осигуряване на основни групи храни, произведени на територията на България в търговските обекти, представляващи вериги от магазини, съобщават от пресслужбата на кабинета.

Контролът по изпълнение на постановлението ще се осъществява от Българската агенция по безопасност на храните. За неспазване на изискванията на постановлението ще се налагат санкции от 15 000 до 25 000 лв., а при повторно нарушение - от 30 000 лв. до 50 000 лв.

Със същото постановление се въвежда и изискване обособените места за родна продукция да са с площ, която е достатъчна за излагане и продажба на съответните хранителни продукти, както и да са обозначени, че са регионално производство. На тези места трябва да се предлагат мляко и млечни продукти от българско сурово мляко; риба и рибни продукти; прясно месо и яйца; пчелен мед; пресни сезонни плодове и зеленчуци, произведени от регионални производители.

Приетите изменения не изискват промяна на досегашния ред на доставки в обектите. Единствената цел е да бъде дадена възможност за предлагане на местна (регионална) продукция, уточняват от Министерския съвет.

Дава се и дефиниция за регионални производители като се пояснява, че това са производители или групи/организации на производители с място на осъществяване на дейността на територията на административната област, в която се намира съответният търговски обект или на територията на съседна, граничеща с нея административна област. Например, за административни области София-град и София-област за съседни се считат областите, граничещи със София - област, както и област Пловдив. Производителите с право да използват обособените площи в магазините обаче трябва да са регистрирани по Закона за подпомагане на земеделските производители или да притежават обект, регистриран съгласно Закона за храните.

✓ **Източна Европа се справя по-добре в овладяването на Covid-19 от Запада**

Източна Европа се справя по-добре от Западна в овладяването на епидемиите, причинени от коронавируса Covid-19, сочат данни на университета Джонс Хопкинс.

Според изнесените от университета данни смъртността от вируса в западноевропейските държави е много по-висока от тази при страните от Източна Европа.

В **Испания** тя се изчислява на 496,2 смъртни случая на 1 милион души популация. В **Италия** е 440 на 1 млн. души, във **Франция** 350,9, а във **Великобритания** - 307 души на 1 милион популация.

От другата страна са държави като **Словакия**, където смъртните случаи се равняват на 3,3 починали на 1 милион души популация; **Полша**, където жертвите от коронавируса са 14,1 души на 1 милион популация и **Чехия**, където смъртността се равнява на 20,6 починали на 1 милион души население.

България също попада в класацията на държави, които се справят с овладяването на епидемията, като според Европейския център за превенция и контрол на заболяванията, България е на първо място по нисък брой на заразени на 100 хил. души население и на 3-то място по починали на 100 хиляди.

Коронавирусът вчера

На 27 април са отчетени **69 223 новозаразени** с Covid-19 в световен мащаб. Това е спад, който се отчита за трети пореден ден след рекордната стойност на показателя, записана на 24 април, когато с коронавируса се заразиха почти 106 000 души. През изминалия ден заради Covid-19 са починали 4 532 души, което е ръст, спрямо починалите на 26 април, които бяха 3 751 души.

На 27 април се наблюдава и **ръст при оздравелите** от коронавируса, които бяха 43 909 души, спрямо 22 945 оздравели на 26 април. Общият брой на възстановилите се от Covid-19 в световен мащаб надхвърля 934 000 души.

САЩ отчитат спад при новозаразените за 3 пореден ден с 23 196 нови случая на Covid-19 на 27 април, спрямо 26 509 на 25-и, 35 419 на 24 април и рекордните за страната 38 958 на 24 април. Смъртните случаи от вируса на 27 април се покачиха от 1 157 души на 26 април до 1 384. В Щатите вече има регистрирани общо над 1 милион положителни проби от Covid-19 и почти 57 000 смъртни случая. Оздравелите в страната са почти 140 000 души.

Испания вчера отчете 2 793 нови зарази, спрямо 2 870 на 26 април и 331 жертви от вируса, спрямо 288 на 26 април. Общият брой на положителните проби в западноевропейската държава надхвърля 232 000, а починалите заради Covid-19 са почти 24 000 души. Оздравелите от заболяванията, причинени от коронавируса в страната са почти 124 000 души.

В **Италия** общо са потвърдени почти 200 000 заразени с Covid-19 и почти 27 000 смъртни случая. На 27 април страната отчете 1 739 положителни проби, спрямо 2 324 на 26 април. Починалите заради вируса в страната вчера бяха 333 души, спрямо 260 на 26 април.

В **Германия** продължава спадът при новозаразените за 1 денонощие, като страната вчера регистрира 988 положителни проби. Под 1 000 положителни проби за 1 ден за последно са регистрирани на 14 март. Починалите заради вируса през вчерашния ден бяха 150 души, спрямо 99 на 26 април. С това общият брой на положителните проби в страната към 17.00 часа е над 158 000, а броят на починалите заради Covid-19 е малко над 6 100 души. Възстановилите се от заболяванията, причинявани от коронавируса, са над 117 000 души.

Великобритания регистрира 4 309 положителни проби от коронавируса на 27 април, спрямо 4 463 на 26 април и 360 жертви, спрямо 413 на 26 април и 813 на 25 април. Общо в страната са отчетени над 157 000 положителни теста и малко над 21 000 смъртни случая.

Турция отново отбеляза спад при новозаразените за 1 ден, които вчера бяха 2 131 души, спрямо 2 357 на 26 април и 2 861 на 25-и. Отбелязаха и пореден спад при починалите заради Covid-19 за едно денонощие, като вчера живота си заради вируса там изгубиха 95 души, спрямо 99 на 26 април и 106 на 25-и. В страната общо до момента са отчетени над 112 000 случая на Covid-19 и точно 2 900 жертви.

Русия вчера отчете 6 198 положителни теста от Covid-19, спрямо рекордните 6 361 на 26 април. Починалите на 27 април там заради усложнения от коронавируса са 47, спрямо 66 на 26 април, което е и рекордна стойност в този показател. Общият брой на положителните проби в страната е над 93 000, а жертвите са 867.

На 27 април **Бразилия** регистрира 3 642 новозаразени с коронавируса хора, спрямо 3 663 на 26 април и рекордните за страната 6 201 на 25 април. Живота си вчерта там заради усложнения от вируса изгубиха 272 души, спрямо 226 на 26 април и 375 на 25-и.

Индия отбеляза 1 561 положителни проби вчера, спрямо 1 607 на 26 април и 1 836 на 25-и. Починалите заради Covid-19 вчера в страната са 58 души, спрямо 56 на 26 април и 45 на 25-и. В страната вече има почти 30 000 потвърдени случая на Covid-19, от които 939 души са починали, а малко над 7 100 са оздравели.

В **Еквадор** ситуацията също не изглежда обещаващо. Вчера страната отчете рекордните за страната 87 смъртни случая заради коронавируса за 1 ден, спрямо 16 на 24 април. За 25 и 26 април липсват данни. Освен това на 24 април страната е регистрирала 11 536 положителни проби от общо 23 240 в момента, а за 25 и 26 април отново липсват данни.

Саудитска Арабия продължава бавно, но сигурно да регистрира все повече заразени за 1 ден всеки ден, като вчера те достигнаха 1 289 души, спрямо 1 223 на 26 април и 1 197 на 25-и. Общо в страната са отчетени малко над 20 000 случая на Covid-19, от които 152 души са починали, а други почти 2 800 са оздравели.

Коронавирусът днес

Към 17.00 часа в **световен мащаб** има общо потвърдени над **3 086 000 положителни проби от вируса** и над 212 500 жертви. В **критично състояние** се намират повече от 56 000 души, които представляват 3% от общия брой на активно болните в момента.

През днешния ден, към същия час в световен мащаб са потвърдени общо **23 421 положителни проби** от Covid-19 и **1 131 смъртни случая**.

✓ Предлагане без търсене: Възстановяването на икономиката не може да започне без потребителите

В момента големият риск пред рестартирането на световната икономика идва от липсата на нейната ключова съставка – потребителят.

Възобновяването на дейността на фабриките и отварянето на магазините е едно, а убеждаването на хората, че ситуацията е под контрол и че отново може да започнат да пазаруват, да ходят по ресторанти, на кино и по стадионите, е съвсем друго, пише Блумбърг.

„Възстановяването на икономиката няма да бъде никак лесно, но рестартирането на бизнеса определено ще изисква по-малко усилия, отколкото връщането на съвкупното търсене на нивата от преди кризата“, коментира Марк Занди, главен икономист в Moody's Analytics.

Разминаването в търсенето и предлагането ще доведе до неравномерно рестартиране на световната икономика, като производството и страните, зависими от него, ще се възстановят по-бързо от държавите, които разчитат основно на сектора на услугите.

Това развитие ще затвърди натиска върху правителствата и централните банки, които ще трябва да увеличат икономическите стимули, за да се справят с най-дълбоката рецесия от времето на Голямата депресия насам.

Тази седмица ще се проведат заседания на Федералния резерв на САЩ, Европейската централна банка и Японската централна банка, като инвеститорите се надяват финансовите институции да предприемат нови мерки за подкрепа на икономиката.

„Възстановяването при някои държави ще бъде малко по V-образно, тъй като те имат повече производство и по-добре развит технологичен сектор“, коментира пред Блумбърг главният икономист на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) Катрин Ман.

„Това може да бъдат страни като Южна Корея и Тайван. От другата страна са икономиките, които са силно зависими от туризма, като например Тайланд и Сингапур“, добавя тя.

Същевременно с това се очаква възстановяването на САЩ да бъде по-постепенно, тъй като някои щати ще възобновят икономическата си активност по-скоро от другите, коментират икономисти от Deutsche Bank Securities.

Почти една трета от бизнес икономистите в САЩ смятат, че компаниите им ще се върнат към нормален режим на работа в рамките на 5 до 8 седмици, макар че горе долу същият процент казват, че очакват да минат 3 до 6 месеца, преди мерките за ограничение на разпространението на COVID-19 да бъдат сериозно разхлабени или премахнати напълно, сочат данни на Националната асоциация за бизнес икономика (National Association for Business Economics - NABE).

До края на годината САЩ ще са възстановили само около 40% от активността и заетостта, изгубени по време на кризата, смятат икономисти от Deutsche bank.

Това ще бъде една от централните теми по време на президентските избори през ноември. Ако потребителите не започнат да харчат повече пари, а икономиката не отчете значимо възстановяване, вероятността Доналд Тръмп да спечели втори мандат в Белелия дом ще бъде под сериозен въпрос.

Миналата седмица Тръмп отново заговори за предстоящия рестарт на икономиката, заявявайки, че той ще бъде грандиозен и че ще има голямо търсене. Министърът на финансите Стивън Мнучин изрази сходни надежди в интервю за „Фокс“.

„Когато започнем да отваряме икономиката през май и юни, ще видите, че тя ще започне да се възстановява през юли, август и септември. Подготвяме безпрецедентни фискални стимули за икономиката“, коментира Мнучин.

Някои бизнеси ще получат еднократна подкрепа след отслабването на мерките за изолация – като например фризьорските салони и бръснарниците.

Този рестарт обаче също крие рискове. На заседание на Християндемократическа партия на 20 април германският канцлер Ангела Меркел предупреди, че „опасните дискуссионни оргии“ около разхлабването на ограниченията в страната може да унищожат напредъка, постигнат в борбата с пандемията.

Ситуацията в Сингапур показва колко бързо може да се променят нещата. От сочена за пример страна в борбата срещу COVID-19 световен мащаб, богатият град държава се превърна в най-голямото огнище на заразата в Югоизточна Азия.

Страхът от заразяване обаче не е единственото нещо, което държи потребителите далеч от магазините. Тревогите около сигурността на работното място и свиващите се спестявания може да накарат хората да бъдат по-пестеливи в разходите си, казват икономисти.

Това вече се наблюдава в Китай, откъдето тръгна и заразата.

„Работата на фабриките бе подновена, така че предлагането започва да се възстановява, но картината при търсенето е по-смесена. Говори се за силно търсене на луксозни стоки в Китай, но общото ниво на търсене е ниско“, казва Селена Линг от Oversea-Chinese Banking Corp.

В Германия, мощната автомобилна индустрия се страхува, че купувачите ще бъдат кът, докато страната не заработи отново на високи обороти.

Устойчиво възстановяване

„Предвид комбинираните ефекти на пандемията и свързаното с тях финансово въздействие върху световната икономика, ние вярваме, че може да изминат до три години, преди да видим устойчиво възстановяване“, коментира изпълнителният директор на Delta Air Lines Ед Бастиан

Като се има предвид, че американците над 65 години допринасят за около 20% от потребителските разходи, търсенето може да бъде ограничено за известно време, тъй като те са една от най-уязвимите групи, коментира главния икономист на Deutsche Bank Securities Торстен Слок.

Същевременно с това преподавателят Йейлски университет Стивн Роуч определи идеята за V-образно възстановяване на американската икономика като „неосъществима мечта“.

„Покрай всичкото това говорене за либерализация на мерките, ние ще върнем хората на работа“, заяви той, визирайки призивите на Тръмп за отваряне на икономиката, като добави, че страхът от нова вълна на вируса обаче ще ограничи потребителското търсене до безпрецедентно ниски нива.

„Предлагането не работи без търсене. За близкото бъдеще ще трябва да работим при ниски нива на икономическа активност“, добави бившият мениджър от Morgan Stanley.

✓ Европейските борси не намират единна посока

Основните индекси на водещите фондови борси в Европа записаха смесени резултати в ранната търговия в сряда, съобщи Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 се понижи с 0,52 пункта, или 0,15%, до 340,57 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 се повиши с 37,1 пункта, или 0,62%, до 5 995,6 пункта, след като банките Barclays и Standard Chartered, заявиха, че са заделили милиарди, за да покрият потенциални загуби, свързани с неизплатени кредити заради кризата с коронавируса. Акциите на двете банки поскъпнаха съответно с 6,57% и 2,87%. Немският индекс DAX напредна с 17,94 пункта, или 0,17%, до 10 813,57 пункта. Фенският измерител CAC 40 се понижи 15,29 пункта, или 0,34%, до 4 554,5 пункта.

Книжата на петролните гиганти BP, Total и Royal Dutch Sell поскъпнаха съответно с 3,51%, 1,60% и 2,57%, след като цените на суровия петрол скочиха на фона на новината, че запасите на американския сорт West Texas Intermediate нарастват по-малко от очакваното

Европейските акции възстановиха почти половината от загубите, регистрирани след последния връх от февруари, на фона на идващите от много страни сигнали за възобновяване на икономическата активност. Въпреки това, данни на Refinitiv сочат, че компаниите от STOXX 600 ще отчетат 40,4-процентова спад на печалбите през второто тримесечие.

Вниманието на инвеститорите е насочено към предстоящото публикуване на данните за брутният вътрешен продукт на САЩ за първото тримесечие и новини от днешното заседание на Федералния резерв. Утре заседава и Европейската централна банка, като анализаторите очакват тя да обяви нов пакет от икономически стимул.

Междувременно акциите на австрийския производител на сензори AMS скочиха с цели 19,81%, до върха на STOXX600, след като от компанията заявиха, че очакват ефекта от пандемията върху бизнеса и през второто тримесечие да бъде ограничен.

Автомобилният индекс SXAP скочи с 1,51%, след като Daimler съобщи, че очаква печалбата за тримесечието на неговата дивизия Mercedes-Benz Cars & Vans да надмине тази, отчетена през същия период на миналата година. Същевременно с това от Volkswagen съобщиха, че очакват да завършат годината на печалба. Акциите на двете компании поскъпнаха съответно с 1,51% и 2,27%

Спад на Уолстрийт

Основните индекси на Нюйоркската фондова борса записаха понижения във вторник, следвайки поевтиняването на акциите в технологичния сектор, което засенчи оптимизма около потенциалното отваряне на американската икономика, предаде Си Ен Би Си.

Промишленият индекс Dow Jones се понижи с 32,23 пункта, или 0,13%, до 24 101,55 пункта, слагайки край на четиридневна серия от ръстове. Широкообхватният индекс Standard & Poor's 500 изтри 15,09 пункта от стойността си, или 0,52%, достигайки до ниво от 2 863,39 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq отчете ръст от 95,64 пункта, или 1,11%, до 8 730,16 пункта.

Загубите доход от групата на водещите технологични компании – FAANG, като акциите на Facebook, Amazon, Apple, Netflix и Alphabet (Google) поевтиняха съответно с 2,45%, 2,61%, 1,62%, 4,16% и 3,01%.

Акциите на Уолстрийт записаха стабилен ръст в понеделник, като Dow премина границата от 24 000 пункта за първи път от 17 април насам. Печалбите от понеделник поставят S&P 500 в позицията да отчете най-големият си едномесечен ръст от 1987 г. насам, записвайки 11,4 процентов скок през април.

Оптимизмът на пазарите в началото на седмицата дойде на фона на разхлабването на мерките в няколко американски щата - Аляска, Джорджия, Южна Каролина, Тенеси и Тексас. На този фон акциите на Simon Property Group поскъпнаха с 10,74%, а тези на Kohl's с 6,67%. В банковия сектор, книгата на Citigroup и JPMorgan поскъпнаха съответно с 1,37% и 0,88%.

„Фондовият пазар все повече отразява частичното рестартиране на икономиката. Расте броят на щатите, които показват готовност за възстановяване на някои икономически активност“, коментира Джим Полсън от The Leuthold Group

„Освен че отчита силно повишение, индексът S&P 500 е воден от онези сегменти на пазара, които са най-зависими от икономическия рестарт. В това число влизат цикличните сектори, като този на финансите, материалите и промишлеността“, добавя той.

Борсите в Азия в очакване на срещата на Фед

Основните индекси Азиатско тихоокеанския регион регистрираха предимно повишения в сряда в очакване на заседанието на Федералния резерв на САЩ, предаде Маркеточ.

В континентален Китай бенчмаркът Shanghai Composite отчете ръст от 12,42 пункта, или 0,44%, до 2 822,44 пункта, докато по-малкият индекс Shenzhen Composite се понижи с 1,82 пункта, или 0,1%, до 1 730,74 пункта. . Хонконгският измерител Hang Seng се повиши с 67,63 пункта, или 0,28%, до 24 643,59 пункта.

Южнокорейският бенчмарк Kospi напредна с 13,47 пункта, или 0,7%, до 1 947,56 пункта. Акциите на Samsung поевтиняха с 0,20%, след като компанията нетна печалба от 4,88 трилиона вона (3,99 млрд. долара) през първото тримесечие, което е лек спад в сравнение с печалбата от 5,04 трилиона вона през същия период на миналата година. От Samsung също така заявиха, че очакват спад на приходите през второто тримесечие заради пандемията.

В Австралия ASX 200 отчете ръст от 80,3 пункта, или 1,51%, до 5 393,4 пункта.

Борсата в Токио остана затворена заради национален празник.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха смесени предимно понижения в ранната търговия. Основният индекс SOFIX отчете спад от 1,60 пункта, или 0,36%, до 446,10 пункта. BGBX40 се понижи с 0,41 пункта, или 0,43%, до 94,15 пункта. BGTR30 изтри 2,14 пункта от стойността си, или 0,46%, достигайки ниво от 458,33 пункта. BGREIT напредна с 0,42 пункта, или 0,32%, до 131,78 пункта.

✓ Пет ключови промени на работното място след края на пандемията

Един от резултатите от пандемията от коронавируса, на които не се обръща особено голямо внимание, е начина, по който тя ще промени завинаги работното място. Дори самият термин „работно място“ започва да звучи остарял, тъй като в момента местата, от които работим, са същите, където се храним, спим, учим, спортуваме и играем.

Covid-кризата неочаквано и за миг даде на хората възможност да видят и оценят ефекта от бързи и смислени промени в работния процес, както и да разберат негативните последици от пренебрегването на дългогодишни проблеми с начина, по които изпълняваме работните си задължения.

В рамките на самите компании, вирусът промени значително начина, по който отделните служителите взаимодействат както един с друг, така и с техния шеф, с техните клиенти, потребители и доставчици. С времето вниманието на тези компании се измества от непосредствения им отговор на кризата към „новото нормално“ при работния процес. Какви обаче ще бъдат дългосрочните ефекти от това „ново нормално“ за света на бизнеса?

За да бъдат успешни, компаниите трябва да помислят върху пет ключово промени на работното място, които най-вероятно ще останат и след края на пандемията.

1. Пълна дигитална трансформация

Фирмите бързо се приспособиха към обслужването на клиенти от разстояние, като от днешна гледна точка връщането назад изглежда малко вероятно. От онлайн консултации с лекар, през дигитална образователна система до видеоконферентните срещи с бизнес партньори и клиенти, в момента всяка индустрия преминава през период на цифрова трансформация. В резултат на това, търсенето на висококвалифицирани професионалисти, които имат опит с работата от разстояние, ще продължи да расте. С нарастването на предлагането, организацията трябва да се подготвят за бързо и безпроблемно набиране и интегриране на тези ключови служители в организацията, за да могат да се възползват ранния си до достъп до тези [талантливи](#) кадри.

2. Пренасочване на фокуса от работното време върху резултатите

Да бъдеш първият, пристигнал в офиса, и последният в края на деня, вече не се смята за някаква мярка за ангажираност и резултатност в работата. В света след COVID-19 представянето на служителите ще бъде измервано в съответствие с постигнатото от тях и качеството на работата им, а не според времето, което са отделили на тези задачи. Лидерите трябва да се научат да задават ясни очаквания за работата на техните подчинени, за да могат те да изпълняват заложените им цели успешно.

3. Повече внимание върху баланса между работата и личния живот

Компаниите осъзнават, повече от когато и да е било, че работата от „девет до пет“ не отговаря на нуждите на съвременната работна сила. Ако лидерите поставят по-голям акцент върху гъвкавостта и позволят на служителите си да

следват собствен график, които да отговаря на нуждите им (а разбира се и на тези на компанията) те могат да помогнат за трансформацията на работата към резултатността, а не продължителността. Това ще бъде от полза за всички.

4. По-ефективна комуникация

На фона на дигитализацията на работния процес, служителите започват да общуват по-често и по-ефективно помежду си. Лидерите може да направят комуникацията по-лесна, като премахнат пречките пред нея и подсигурят на хората си онези инструменти и уроци, от които се нуждаят, за да подобрят онлайн свързаността си с останалите. Традиционните комуникационни **йерархии** са пред изчезване, така че лидерите трябва да насочат вниманието си към изграждането на нови канали на общуване и отношения между различните звена на организацията.

5. Повече прозрачност, доверие и съпричастност

В момента ставаме свидетели на истинска революция в лидерството. В скорошно проучване на Fortune 500 на мениджъри и предприемачи за качествата, които търсят в кандидатите за работа, най-често срещаните отговори са смирението и способността да слушат. Същевременно с това експерти като Ким Скот и Брене Браун от дълго време говорят за това колко важни са откровеността и уязвимостта. Днес, повече от всякога, е важно лидерите и техните служители да се разбират и подкрепят. Заради така създалата се ситуация хората споделят повече с колегите си, което от своя страна води до по-големи очаквания за свързаност, активно слушане, човечност и подкрепа. Лидерите, които демонстрират тези качества и публично и показват, че ценят постиженията на своите служители, ще спечелят по-лесно тяхното доверие и лоялност.

Ако има едно нещо, с което всички може да се съгласят, то това е, че COVID-19 ще доведе до дългосрочни промени в нашето поведение, като работното място не е изключение. Вместо да чакат нещо да се случи и да реагират на промените, лидерите трябва да бъдат проактивни и да се подготвят за „новото нормално“, като зададат очаквания за начина, по който ще протича работния процес занапред, и обяснят на служителите си приоритетите, към които ще трябва да се придържат в бъдеще.

✓ Обратно в завода: Как автоиндустрията ще пази служителите си

Със смекчаването на карантинните мерки автомобилната индустрия се завръща към нормалните си темпове на работа, за да редуцира загубите, предизвикани от пандемията от коронавируса.

Повечето от компаниите планират да възстановят производствения си капацитет до края на месеца, но за целта трябва да гарантират максимална защита на здравето на работниците си. Някои от тях вече подробно описаха как смятат да се случи това.

Audi

Съвместно със здравни експерти и индустриални инженери, ръководството на компанията е оценило работните места в заводите като безопасни за служителите, а тези, чиито позиции позволяват, ще могат да работят от къщи, за да се минимизира риска от инфекция.

На 29 април компанията отвори основната си фабрика в немския град Инглошат, като за да осигури защита на работниците, предостави медицински маски и раздели работните им места със завеси и паравани от плексиглас там, където не може да се осигури необходимата дистанция от 1.5 метра. Приблизително 1500 души вече са се върнали на работа.

Целта на Audi е да се върне към темповете на производство от преди кризата до края на месеца.

Toyota

Автомобилният производител започна поэтапното рестартиране на предприятията си от 22 април. Служителите получават кратко ръководство, в което са описани новите изисквания във фабриките на компанията.

Магазините и работните места са обозначени с маркировка, така че за всеки да бъде осигурена необходимата социална дистанция, включително и в почивките. Ресторантите ще останат затворени, като се моли служителите да носят храна от къщи. Периодично се доставят маски и предпазно облекло, инсталирани са и диспенсъри с дезинфектант.

Всички срещи ще се провеждат с кратка продължителност и в малки групи на необходимата дистанция.

Там, където е възможно, вратите ще бъдат оставяни отворени, а където не е – се препоръчва те да се отворят единствено с лакът. Всички пространства ще се почистват периодично.

Ford

Компанията отваря фабриките си от 4 май, като за целта въведе стандарти за социална дистанция сред служителите. Най-важното правило за служителите е носенето на предварително подсигурените медицински маски, лично производство. За някои от работните позиции поставянето на шлем също е задължително.

При влизане в сградите ще се проверява температурата на всеки работник, както и дали облеклото му е в съответствие с наложените рестрикции. Преди това всички трябва да преминат и през процес на самооценка, за да се уточни здравословното им състояние. Служителите ще получат също маски за еднократна употреба, които да използват извън работното си място, както и термометър.

Volkswagen

В началото на седмицата марката отвори най-големия завод за коли в света, този във Волфсбург, с което върна обратно на работа 8 хил. души. Очаква се да бъдат произведени 1400 нови автомобили до края на седмицата.

Препоръчва се на всички работници да следят телесната си температура ежедневно, а когато пристигнат на работните си места, да стоят в очертанията, които им осигуряват дистанция от 1.5 метра, както и да ги дезинфектират в допълнително предоставеното за целта време. Задължително е носенето на маски, а за по-голяма защита компанията предоставя мобилни паравани от плексиглас.

Периодично през деня ще се почистват всички помещения. Всички превантивни мерки са описани в ръководство за служители.

Fiat Chrysler

На 9 април компанията обяви, че е подписала споразумение с италианските профсъюзи, според което трябва да осигури максимални предпазни мерки за нормалното функциониране на заводите си. Тази седмица те вече са подготвени за работа и в понеделник започна поетапното им отваряне.

Ежедневно се почистват всички сгради, в близост до работните места са инсталирани диспенсъри с препарати за ръце и облекло, допълнителна информация за заболяването се разпространява чрез билборди, видео монитори и брошури.

Всички получават комплекти с медицински маски и ръкавици, както и очила. Подсигурени са защитни материали и за периода, в който служителите пътуват от и до работа. Хората, които пристигат в заводите, задължително преминават преглед от медицински екип.

[БНТ](#)

✓ МС създава Консултативен съвет за Европейската зелена сделка

Правителството одобри постановление, с което създава Консултативен съвет, който да се занимава с въпросите, произтичащи от т. нар. Европейска зелена сделка.

Европейската зелена сделка е обобщение на приоритетите на новата Европейска комисия по въпросите за околната среда, борбата с климатичните промени със заявка за устойчиво икономическо развитие в тези условия.

Тя е и основа на редица проекти на законодателни и незаконодателни актове, които Комисията ще представи през настоящата и следващите години.

В състава на новия съвет ще влизат освен всички министри, занимаващи се с темите от обхвата на Зелената сделка, представители на президентската институция, парламентарно представените политически сили, национално представителните работодателски и синдикални организации, научната и академичната общност.

✓ Юлиан Ангелов, ВМРО: Обмисляме дали мярката 60/40 да не се повиши на 80/20

Какви са вижданията на политическите сили, свързани с излизане от кризата заради разпространението на коронавируса - темата в Сутрешния блок на БНТ коментира депутатът от ВМРО Юлиан Ангелов.

Юлиан Ангелов, ВМРО: Ние предлагаме мярката 60/40 да влезе в ход и за други сектори, например земеделският. Обмисляме и дали не трябва да се повиши, например да стане 80/20 или някакъв друг процент.

Нашите предложения са да направим така, че до октомври 2021 г. да бъдат разсрочени банковите и данъчните задължения на фирмите от най-засегнатите браншове - туризъм и транспорт, обясни още Ангелов

По думите му, икономическите мерки имат не само социална роля да се помогне на затруднените фирми, а да се раздвижи изцяло българската икономика.

Юлиан Ангелов, ВМРО: Другото, което настояваме е да има по-строг контрол по границата с вноса на хранителни продукти.

Няма нужда държава да стои непрекъснато в извънредно положение, при положение, че може да се приемат конкретни законови мерки, категоричен е депутатът от ВМРО.

Надяваме се май месец, юни месец, пандемията в света наистина да отслабне, допълни Ангелов.

Вижте целия разговор във [видеото](#).

✓ Над 25 000 българи са разсрочили кредитите си до момента

Все още не е започнало отпускането на нисколихвените кредити за засегнатите от кризата фирми, гарантирани от Българската банка за развитие, заяви в Сутрешния блок председателят на Асоциацията на банките Петър Андронов.

За сметка на това от мярката на правителството, даваща възможност за отсрочване на банковите задължения на граждани, са се възползвали 25 хиляди души.

Преди седмица правителството обяви финансови мерки в подкрепа на бизнеса за четири и половина милиарда.

Българската банка за развитие гарантира ресурс от 2 млрд. лв., чрез който се дава възможност на фирмите да теглят нисколихвени, с отложено изплащане, оборотни кредити през търговските банки.

Над 2 млрд. се отпускат чрез Фонда на фондовете за оборотни и капиталови кредити за микро, малки и средни предприятия става въпрос за безлихвени или нисколихвени заеми.

Засега тези финансови мерки са все още недостъпни за бизнеса, обясни председателят на банковата асоциация.

Петър Андронов - председател на Асоциацията на банките: Българските мерки, оповестени чрез ББР, се работи, защото има още много неизяснени и неуточнени елементи. Тази мярка все пак не трябва да е декоративна, тя трябва да стигне до фирмите. Ние от банките точно затова преговаряме с Банката за развитие, за да направим работещ този инструмент.

Мерките в подкрепа на гражданите обаче работят, увери Андронов. И съобщи, че четири търговски банки вече отпускат кредити с отсрочено изплащане, а други 8 се готвят да подпишат договор с Банката за развитие.

Петър Андронов - председател на Асоциацията на банките: Идеята на мярката е да се насърчат и хората, и техните работодатели, да преминат през този период, да се затвори дефицитът-финансов, който имат хората, за да могат през следващите месеци евентуално да прескочат и после отново да се върнат на работа, да получават възнаграденията си.

Неяснотата докога ще продължи извънредното положение и икономическата криза спира много българи да теглят безлихвен кредит. Един от тях е Илиян Нацев, който от 22 години работи в заведение за бързо хранене. В момента е в неплатен отпуск и за първи път без заплата. Обмислял е варианта за банков заем, но се е отказал.

Илиян Нацев: По принцип всеки биха го съблазнили тия 1 500 лв.

Все по-голяма популярност набира мярката, даваща възможност на засегнатите от кризата да отсрочат изплащането на стари потребителски ипотечни кредити.

Петър Андронов - председател на Асоциацията на банките: Защото са минали само 10 дни и вече имаме над 25,26 хиляди разсрочени кредита. Основното там е да си бил редовен платец и да имаш максимум просрочие до 90 дни. Трябва да си го правил, да си обслужвал редовно до 1-ви март.

Андронов обясни, че сама процедура за отсрочване на кредитите отнема между 30 мин и час.

✓ **Министър Петкова: Срокът за плащане на сметки за ток от битови потребители се удължава до 30 дни**

Финансовата система на енергетиката е стабилна и в резултат на това с моя заповед от днес, срокът за плащане на сметките от битови потребители се удължава от 20 на 30 дни. Това заяви на брифинг пред журналисти министърът на енергетиката Теменужка Петкова.

Заповедта за удължаване на срока идва въз основа на направен подробен анализ на финансовите параметри, така че да има сигурност, че системата не би изпитала ликвиден проблем при възможност за разсрочване на плащанията на битовите потребители, обясни енергийният министър.

70% са редовните плащания от клиенти на електроенергийни дружества. В резултат, всички ЕРП-та са извършвали почти на 100% своите плащания към НЕК, което позволява удължаването на срока за плащане на сметки от битови потребители.

Битови потребители, на които е спряно захранването с електроенергия поради неплащане няма, категорична е министър Петкова. Тя призова да се търси възможност за безкасови плащания към електроенергийните дружества, с оглед мерките за безопасност.

НЕК на база мерките на правителството и направеното през годините, стабилизира своето финансово състояние и към настоящия момент бележи положителен резултат от 13 млн. лв, обясни в отговор на въпрос на БНТ за състоянието на НЕК министърът.

Нищо по големите енергийни проекти - АЕЦ "Белене" и газовите връзки, не е спряло. Работата продължава, но всичко зависи от това как ще се развие пандемията COVID-19, заяви министър Петкова.

Тя коментира и по-високите сметки за парно през последния месец, като заяви, че в момента тече проверка от КЕВР на "Топлофикация" София и се очакват резултатите от нея.

КЕВР в момента преизчислява старата цена на газа, която е била в сила за предходния месец. Новата цена влиза в сила от 1 април, уточни министърът. Тя допълни, че консумацията на топлинна енергия през месец март е била по-висока. Цените ще бъдат коригирани, увери енергийният министър.

✓ **Йорданка Фандъкова: Важно е да запазим финансовата стабилност на общината**

За първите четири месеца приходите към Столична община са намалели с 90 милиона лева. Кметът на София Йорданка Фандъкова обясни, че се отлага работата по различни обекти, но не се отказват от тях. В някои сфери разходите ще бъдат намалени с 2 милиона лева.

През юли предстои да се направи втора актуализация на бюджета, след получаване на данните от полугодieto.

Транспортът е най-потърпевш. Фандъкова обясни, че най-важното е да се запази финансовата стабилност на общината, както и основните дейности и стратегическите обекти.

Някои от ремонтите ще бъдат отложени. Част от тях ще бъдат забавени, а други ще бъдат направени догодина. Очаква се кризата да продължи и през следващата година, предупреди кметът на столицата.

Тя беше категорична, че сега не е време да се увеличават данъците и таксите. Внима се много с разходите на общината. Фандъкова е възложила на всички структури на общината да работят за привличане на допълнителен ресурс.

Синята и зелената зона ще останат безплатни поне до Гергьовден, съобщи кметът.

✓ **Специално за Бизнес.БГ: Фабрицио Дзарконе, представител на Световната банка за България**

Световната банка прогнозира спад на икономиката ни с 3,7 на сто заради пандемията - в специално интервю за Бизнес.Бг говори постоянният представител на Световната банка за България Фабрицио Дзарконе. Ще успеем ли да се справим със собствени сили, без международни заеми? Как се справя страната ни в извънредното положение, достатъчни ли са мерките за бизнеса и как ще издържи хазната под натиска на финансовата и икономическата криза, които се задават? Алтернатива ли е подкрепа от Световната банка за България...

БНТ: Каква Европа виждате след пандемията - по-разединена или по-обединена? Застрашена ли е финансовата й стабилност?

Фабрицио Дзарконе - представител на Световната банка за България: Този въпрос вълнува всички граждани на Европейския съюз. Аз лично съм предпазлив оптимист. Разбира се, има рискове от фрагментиране, но има възможност и за обединение. Затова съм оптимист. Преминехме през една много критична фаза в борбата с COVID-19. Няма незасегната страна в Европа и първоначалната реакция беше доста фрагментирана. Сега обаче наблюдаваме доста повече обединение и взаимна подкрепа между държавите. Има пакет от 1 трилион евро за държавите от ЕС. Но, да, има и рискове за финансовата стабилност. Минахме през големи трудности в периода 2008-2009 година по време на финансовата криза и научихме доста уроци. Научихме, че трябва да имаме конкретни мерки. Ето, по отношение на банковата стабилност бяха проведени стрес тестове и в България включително те показаха, че банковата система е

стабилна. Но да споменем и че все още има доста голям процент необслужвани кредити, който процент е по висок от средния за европейския съюз и това е проблем.

БНТ: България предприе мярката да се справя сама. Смятате ли, че с предвидения дълг ще успеем да се справим?

Фабрицио Дзарконе - представител на Световната банка за България: Не мисля, че която и да е държава може да се справи сама в момента. Искам да отбележа нещо много важно - солидарността в ЕС е изключително водеща тук. Европейските банки и Световната банка трябва да дадат една важна допълнителна подкрепа. България навлезе в бурята в едно добро състояние, тя имаше солидна фискална политика, дълг от около 20% от БВП, като това е една от най-ниските стойности в Европа. Така че България има един солиден буфер от 90% от икономиката и има възможност да покаже финансова подкрепа на най-бедните и най-засегнатите, на бизнеса и на предприятията. Това обаче е първият етап. По данни на Световната банка, България ще загуби 3,7% от растежа си, което е сравнително нисък процент, но все пак е съществена стойност. За това неминуемо ще бъдат нужни допълнителни финансови ресурси, от банките за развитие или от международните финансови институции.

Световната банка: Банковата система на България е стабилна

Фабрицио Дзарконе - представител на Световната банка за България: България е пълноправен член на групата на Световната банка, следователно тя има достъп до всички възможни начини на кредитиране и може да използва разнообразните мерки и политики - те са насочени към инвестиционно кредитиране, техническа помощ, банката може да оказва подкрепа на частния сектор чрез международната финансова корпорация, която е в рамките на Световната банка. Така че българското правителство може да се възползва. Ние работим съвместно с различни държави. Например имаме дейност, която в момента подкрепя здравната система на Румъния за 400 милиона долара, също така имаме сътрудничество с Хърватска за още 400 милиона долара с цел защита на доходите и подкрепа на предприятията. Ние предоставяме и техническа помощ и осъществяваме надзор на цялостния процес. Кредитирането от международните пазари, разбира се, е възможно и дори може да се каже не толкова скъпо в тази ситуация, но банките се интересуват единствено и само от цената, докато при нас е важен обхватът и целта на страната. Предлагаме повече, за това смятаме, че е важно да се помисли как да се подпомогнат най-засегнатите.

Важно е да се мисли за бизнеса, да не се забравят и най-уязвимите

Фабрицио Дзарконе - представител на Световната банка за България: За съжаление, нямаме кристална топка, за да погледнем в бъдещето, но се предприемат редица мерки. Българското правителство също предприе ефективни мерки. Едните са към бизнеса, другите към работещите, които са загубили своите доходи. Не знаем дали една мярка като безвъзмездната помощ е по-добра от кредитирането. Най-добре да има комбиниран подход. Световната банка наблюдава тенденциите по света, анализираме резултатите и от 19 разглеждани държави, 9 използват грантове - Австрия, Германия, Франция, Австралия и Чили. В моята родина Италия например Конфедерацията на индустриалците призовава за повече безвъзмездна помощ за фирмите. Всичко зависи от структурата на икономиката и лостове, с които се борави. Важно е да се мисли за бизнеса, но не трябва да се забравят най-уязвимите. Смятам, че финансовите инструменти чрез кредитиране например са важни, да, но трябва да се мисли за цялостен пакет, да не се изпускат най-бедните от бедните.

✓ Европейската мрежа на автомобилните клъстери прогнозира фалити на заводи

Автомобилният бранш ще се възстановява поне 2 години, прогнозира Томас Ръор от Европейската мрежа на автомобилните клъстери.

Томас Ръор говори на френски, подрежда мислите си с германска прецизност и владее целия арсенал от английски думи и изрази, белязал автомобилната индустрия. Напомня ни, че тази индустрия е глобален сектор, който не само страда, но и се учи от пандемията.

Томас Ръор - мениджър европейски програми в Европейската мрежа на автомобилните клъстери: На първо време ситуацията изглежда като проблем. Става въпрос за краткосрочните финансови проблеми и за спирането на производството, които към днешна дата са много сериозни. Има риск някои от участниците в цялата система на автомобилостроенето да изчезнат, защото не могат да оцелеят дори и с предлаганите помощи във връзка с кризата. Фалитите на някои от тях могат да застрашат цялата верига на производството. Но тук идва и проблемът с покупателната способност. Хората, които се страхуват за работата си или са я изгубили, със сигурност ще отложат във времето покупката на нова кола. Пазарът няма да може да възстанови бързо предишните си нива. Тези краткосрочни проблеми обхващат период от една-две години. Но в дългосрочен план мисля, че кризата може да бъде и добра възможност за по-устойчиво развитие. Отчитането на рисковете може да накара собствениците на предприятия да организират производството по съвременен и сигурен начин.

Ролята на клъстерите също може да се добави към устойчивите решения, които вече действат в сектора.

Клъстерите вече са се доказали като ефикасни структури на регионално ниво в много европейски страни. Смятам, че сега стремежът трябва да е към свързване на европейските клъстери в по-широка структура. Членовете на тези клъстери ще допринасят за засилване на връзките между техните организации и между регионите, за да могат да се раждат и общи проекти. Това взаимодействие между клъстерите е важно и необходимо. Идеята зад създаването на Европейската мрежа вече обединява два пъти европейски и международни клъстери. Освен европейските средства за модернизация, които подпомагат сектора, сега клъстерите в мрежата обсъждат и начините за подпомагане на членовете и конкретните стъпки за преодоляване на сегашната криза.

Кризите идват и отминават, а визията на Томас Ръор за превозните средства от следващо поколение - в Европа и по света, надхвърля средносрочните планове. Тя се простира в настоящето, което работи за бъдещето. Което трябва да е електрическо.

Томас Рьор: Има нужда от преминаване на колите към ниво на нулеви вредни емисии. Необходимостта е несъмнена. Според мен електромобилите са единствената технология на този етап, която може да отговори на тази необходимост. Не съм съвсем сигурен, обаче, дали тези коли ще се задвижват от електрически батерии или от водородна клетка. Смятам, че и двете технологии ще се развиват. Възможно е електромобилите с батерия да се използват повече в градските и крайградските зони, докато водородната клетка може да осигури по-дълъг пробег извън населените места. В Европа в този сектор работят 11 милиона души. Това го прави доста важен за региона. Секторът беше изправен пред немалко предизвикателства и преди кризата с коронавируса. Сред тях бяха навлизането на електромобилността, на автономните превозни средства без водач, нуждата от промени в производството и планирането. Самият начин на използване на превозните средства претърпява промени. Има ги и целите за автоматизация и постигане на нулеви вредни емисии. И сега към всичко се добавя коронавируса. Ситуацията вече е доста критична.

Cross.bg

✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизите

БНТ, „Сутрешен блок“

- Има ли нови огнища на зараза? Последна информация от Щаба на живо
- Колко отговорни са личните лекари и защо се обидиха на здравния министър?
- Актуализация на бюджета на София - как ще се компенсират загубите - кметът Йорданка Фандъкова
- Идеите на патриотите - Юлиан Ангелов от ВМРО
- Комисията за защита на потребителите по следите на такса "коронавирус" - как да се предпазим от злоупотреби?

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

- в. 24 часа - С 25% повече обяви за жилища под наем, следва натиск върху цените
- в. Монитор - Кабинетът дава 22 млн. лв. за нови лекарства и ваксини
- в. Телеграф - Коронавирусът спуска имотния балон
- в. Труд - Учебната година завършва онлайн

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - Издирват 92-ма от полет със заразени от Амстердам и таксиджиите, които ги возили
- в. 24 часа - България удвоява до 4 млн. ампули производството на БЦЖ ваксина
- в. 24 часа - Решено: учебната година свършва дистанционно, само 7-и и 12-и клас отиват да държат матури
- в. 24 часа - Фирми на Лилана със субсидии за 2,25 млн. лв., взела пари и за софтуер против земетресения
- в. 24 часа - Брестовица под полицейска блокада заради 13 заразени
- в. Монитор - Обиск във фирмата направила пробитата система на Темида
- в. Монитор - Пандемията удвоява БГ износа на вино за Европа
- в. Телеграф - 228 000 празнуват с печено агне под карантина
- в. Телеграф - Инкасаторът идва 14 дни след епидемията
- в. Труд - „Геострой“ и „Хидрострой“ с оферти за тунела под Шипка

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Проф. Асен Балтов, директор на университетската спешна болница „Пирогов“: 250 пациенти влизат на ден в „Пирогов“, всеки 5-и идва от страх за COVID-19
- в. Монитор - Доц. Маргарита Бакрачева, психолог: Онлайн уроците подобриха диалога между родители и учители
- в. Телеграф - Д-р Румен Кофинов, управител на дружество "Бул Био": Искаме да произвеждаме два пъти повече ампули БЦЖ
- в. Труд - Проф. Лъчезар Аврамов от БАН пред „Труд“: Озон и витамин С отстраняват вирусите

Водещи анализи

- в. 24 часа - Партийци пускат фалшив сюжет - Европа уж с недоверие към разузнаването ни
- в. 24 часа - Ако Лозан Панов, министърът и ВСС бяха пили студена йерба, мозъците им нямаше да пушат така от клипа на Алек Сандър
- в. Монитор - "Репортери без граници" ООД
- в. Монитор - Монополът върху истината или кривото огледало на олигарсите
- в. Труд - Я, колко много паспорти за връщане.

✓ Димитър Радев, управител на БНБ: Двете големи неизвестни са дълбочината и продължителността на кризата

Двете големи неизвестни в момента са дълбочината и продължителността на кризата. Всички икономически последствия ще зависят в много голяма степен от това колко бързо се отворят икономиките. Първи стъпки в тази посока се правят в много страни, включително и в България. Това каза в сутрешния блок на БТВ „Тази сутрин“ Димитър Радев, управител на БНБ. Да се надяваме, че този процес ще бъде необратим, защото колкото по-бързо се отворят икономиките, толкова по-малки ще са икономическите последствия за хората, допълни той.

Суаповата сделка, която сключихме с Европейската централна банка, представлява валутно споразумение - технически означава, че ние може при необходимост да получаваме евро срещу левове, при фиксиран курс, без да намаляваме валутния резерв, коментира още управителят на БНБ. Извън техническото описание на сделката, това е израз на доверие

към България и към Българската народна банка. В настоящата ситуация това ясно ни идентифицира като страна с добра финансова репутация, страна, на която пазарите и инвеститорите могат да имат доверие, заяви още Димитър Радев. Резервът на БНБ е 54 милиарда, резервът на банките е над 16 милиарда, като повече от половината от тази сума са свръхрезерви - така че ние сме добре обезпечени от тази гледна точка, каза още той. Негативните сценарии, които ние използвахме по време на стрес тестовете на банките, те включваха различни катастрофични сценарии на база на данни от предходни години. Настоящата криза никога не очакваше да се случи, но резултата до момента е, че нашите банки са готови за кризата, каза още Димитър Радев.

✓ Проф. Иво Христов: Участваме в една от най-големите манипулации на 21-ви век

„Коронавирусът не е причината за затварянето на света и новия световен ред. Коронавирусът е удобното извинение, претекстът, димната завеса, която трябваше да прикрие дълбоките противоречия, които се натрупаха в годините... Когато пушилката се слегне, ще разберем, че сме участвали в една от най-големите манипулации на 21 век“. Това коментира пред БНР социологът проф. Иво Христов.

Според него „т.нар. глобализация приключи и очевидно се отива към фрагментаризация на големи геополитически и геоикономически блокове“:

„Ще имаме нещо като локална глобализация. Еднополюсният американски ред приключи“.

В предаването „12+3“ проф. Христов прогнозира ескалация на отношенията между САЩ и Китай:

„Това напрежение нарастваше в последните близо 15 години. Китай във вида, в който е, е продукт на американско геополитическо решение, взето преди повече от 45-50 години. Това решение беше изработено между определени елити вътре в американската върхушка и част от ръководството на китайската компартия. Целта беше ясна – Китай да бъде напопан, за да бъде използван срещу Съветския съюз. Е, беше напопан. Проблемът беше, че драконът беше изпуснат и Франкенщайн започна да оспорва лидерството на своя създател. Срещу Китай започна преса по всички линии и тя ще се засилва все повече. Трябва да се съкратят инвестициите в китайската икономика, трябва да се изтеглят голяма част от производствата. Китай трябва да бъде превърнат в световен парий. За целта активното мероприятие коронавирус играе изключително полезна роля“.

По думите на проф. Иво Христов у нас няма управление на кризата:

„Обществата, които успешно се справиха с кризата, са централноевропейските – Германия, Австрия, Чехия, Дания, включително и Швеция. Там нещата бяха направени разумно, спокойно и компетентно... Не знаем у нас колко има заразени и не знаем починалите от какво са починали. Има лъжа, по-голяма лъжа, най-голяма лъжа, статистика. Когато имате неясни или неверни сходни данни, дори при правилен алгоритъм, ще имате грешни отговори. Това е първото правило в социалната наука и логиката“.

Проф. Христов посочи, че правителствата са използвали коронавируса, за да отработят техниките, за които са очаквали да им дойде времето – електронното следене, електронното подслушване, контрола върху информацията, социалната манипулация и контрола на населението.

„Това ще бъде светът през 21 век, за съжаление“, подчерта социологът.

Проф. Иво Христов посочи, че в момента у нас покриваме пореден пик на епидемията, а в същото време има либерализация на мерките:

„Ако тези мерки са реакция и решение на проблема, проблемът се изостря, а те се смекчават. Значи, няма логика. Следователно се търсят свършено други ефекти“.